

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati**Directorate of Distance Education****Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2019****Paper - 6, Sahitya****(रसगङ्गाधरः प्रथमाननम्)****Time : 3 hrs.****Max. Mark:****100****(Write answers in Answer booklet only)****I. पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे समानाङ्काः ।****5x20=100**

- (१) पण्डितराजजगन्नाथस्य व्यक्तित्वं-कृतित्वं देशकालादि परिचयं लिखत ।
- (२) जगन्नाथनुसारेण काव्यकारणं विशदयत ।
- (३) अप्पय्यदीक्षितस्य ध्वनिकाव्योदाहरणं पण्डितराजोक्तदिशा विचारयत ।
- (४) रससूत्रव्याख्याने नवीनाचार्याणां मतानि विमृशत ।
- (५) जगन्नाथकृत काव्यभेदं यथाग्रन्थं सलक्षणोदाहरणं विशदयत ।
- (६) वीररसस्य भेदं सोदाहरणं विशदयत ।
- (७) किं नाम भावत्वमिति विशदं विविच्यताम् ।
- (८) भावशान्ति-भावोदयादिध्वनिषु भावस्य प्राधान्यं शान्त्यादीनां वेति सयुक्तिकं विवेचनीयम् ।
- (९) गुणानां रसधर्मत्वं पण्डितराजोक्तदिशा निरसनीयम् ।
- (१०) पण्डितराजजगन्नाथस्य व्यक्तित्वं कृतित्वं देशकालश्च निरूपयत ।

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati**Directorate of Distance Education****Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2019****Paper - 7, Sahitya**

(काव्यप्रकाशः-७,८,९,१० उल्लासाः)

Time : 3 hrs.**Max. Mark:****100****(Write answers in Answer booklet only)****I. पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे समानाङ्काः ।****5x20=100**

(१) दोषस्य स्वरूपं विलिख्य पदांशदोषान् सोदाहरणं प्रतिपादयत ।

(२) अर्थदोषनामान्युल्लिख्य सोदाहरणं विशदयत ।

(३) मम्मटस्य गुणान् विलिख्य तेषां लक्षणानि लक्ष्येषु सङ्गमयत ।

(४) वामनस्य दश-अर्थगुणान् खण्डयत ।

(५) श्लेषस्य शब्दार्थालङ्कारविषये वादिप्रतिवादिमतं स्पष्टयत ।

(६) मम्मटस्य शब्दालङ्काराणां नामान्युल्लिख्य अनुप्रासस्य भेदान् सोदाहरणं विवेचयत ।

(७) उपमालङ्कारस्य लक्षणमभिधाय पूर्णोपमायाः षड्भेदान् सोदाहरणं विशदयत ।

(८) अप्रस्तुतप्रशंसाया लक्षणं प्रतिपाद्य तदभेदान् उदाहरणैः सह प्रतिपादयत ।

(९) रूपकालङ्कारं सप्रपञ्चं सोदाहरणं च विशदयत ।

(१०) विरोध-स्वभावोक्ति-व्याजस्तुति-सहोक्ति-विनीक्त्यलङ्काराणां सलक्षणमुदाहरणञ्च प्रतिपादयत ।

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati

Directorate of Distance Education

Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2019

Paper - 8, Sahitya

(व्यक्तिविवेकः-प्रथमविमर्शः, नाट्यशास्त्रं-षष्ठाध्यायः)

Time : 3 hrs.

Max. Mark:

100

(Write answers in Answer booklet only)

I. प्रश्नत्रयं समाधेयम् ।

3x20=60

- (१) अलंकारशास्त्रे व्यक्तिविवेकग्रन्थस्य वैशिष्ट्यं विशदयत ।
- (२) महिमभट्टस्योद्भावितान् दशदोषान् यथाग्रन्थं प्रतिपादयत ।
- (३) ध्वन्यनुमाने अन्तर्भावं विशदयत ।
- (४) महिमभट्टदिशा अर्थविभागं प्रदर्शयत ।
- (५) अविनाभाव सम्बन्धनिश्चये प्रमाणानि दर्शयत ।
- (६) कुन्तकस्य काव्यलक्षणं महिमभट्टदिशा खण्डयत ।

II. एकस्य उत्तरं लिखत ।

1x10=10

- (१) महिमभट्टस्य देशकालं विवेचयत ।
- (२) शृङ्गाररसस्य स्वरूपं विवेचयत ?
- (३) नाट्यस्य भेदाः ।

III. प्रश्नत्रयं समाधत्त ।

3x10=30

- (१) पञ्चमवेदस्योत्पत्तिः ।
- (२) अष्टौ सात्त्विकभावाः ।
- (३) वीररसस्य विभागस्तददेवता च ।
- (४) अभिनयस्य भेदाः ।
- (५) रसाणां वैरुद्ध्यम् ।
- (६) शान्तरसः कथं नवमो रसः ।

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati

Directorate of Distance Education

Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2019

Paper - 9, Sahitya

(ध्वन्यालोकः(तृतीयोद्योतः तथा वक्रोक्तिजीवितं प्रथमोन्मेषः)

Time : 3 hrs.

Max. Mark:

100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. प्रश्नद्वयं समाधत्त।** **2x20=40**
- (१) काव्यभेदेन संघटनाभेदं विशदयत ।
- (२) व्यङ्ग्यस्यानुमेयतामाशङ्क्य निराकुरुत ।
- (३) गुणवृत्तितः व्यञ्जनायाः पार्थक्यं प्रदर्शयत ।
- (४) प्रबन्धस्य रसादीनां व्यञ्जकत्वे निबन्धनानि विशदयत ।
- II. एकः प्रश्नः समाधेयः ।** **1x10=10**
- (१) चित्रकाव्यं यथाग्रन्थं विशदयत ।
- (२) शान्तस्य रसत्वं यथाग्रन्थं प्रतिपादयत ।
- (३) अविवक्षित वाच्यध्वनेः पद प्रकाशतां सोदाहरणं विवृणुत ।
- III. प्रश्नद्वयं समाधत्त ।** **2x20=40**
- (१) कुन्तकाभिमतं काव्यस्वरूपमालोचयत ।
- (२) सुकुमार मार्गस्य गुणान् सोदाहरणं निरूपयत ।
- (३) कविव्यापारवक्रत्वप्रकाराः कति ? के च ते प्रतिपादयत ।
- (४) कुन्तकेन स्वभावोक्तेरलङ्कारत्वं कथं निराकृतम् ।
- IV. प्रश्नमेकं समाधत्त ।** **1x10=10**
- (१) आचार्यकुन्तकस्य कालः कृतिः वैदुष्यञ्च प्रतिपादयत ।
- (२) कुन्तकाभिमतं काव्यप्रयोजनं प्रतिपादयत ।

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati

Directorate of Distance Education

Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2019

Paper - 10, Sahitya

(अलङ्कारशास्त्रेतिहासः अलङ्कारशास्त्रनिबन्धश्च)

Time : 3 hrs.

Max. Mark:

100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. यथानिर्देशं लिखत। 4x5=20
- (१) चतुर्णां परिचयो देयः ।
(क) पण्डितराजजगन्नाथः	(ख) भानुदत्त मिश्रः	(ग) दण्डिः
(घ) रुय्यकः	(ङ) विद्यानाथः	(च) राजशेखरः
(छ) अभिनवगुप्तः	(ज) वामनः	
- II. ग्रन्थचतुष्टयं परिचाययत । 4x5=20
(क) अभिधावृत्तिमातृका	(ख) चित्रमीमांसा	(ग) काव्यालंकारः
(घ) वक्रोक्तिकाव्यजीवितम्	(ङ) चन्द्रालोकः	(च) काव्यालंकारसूत्रवृत्तिः
(छ) रसार्णवसुधाकरः	(ज) काव्यमीमांसा	
- III. प्रश्नद्वयं समाधत्त । 2x10=20
- (१) औचित्यकाव्यजीवितम् ।
- (२) चमत्कारसम्प्रदायः ।
- (३) काव्यप्रयोजनम् ।
- (४) काव्यभेदाः ।
- IV. द्वयोः समाधानं लिखत । 2x10=20
- (१) रसस्तस्यापकर्षकः ।
- (२) इतिहेतुस्तदुद्भवे ।
- (३) रमणीयार्थप्रतिपादकशब्दः काव्यम् ।
- (४) संवादस्तदभेदाश्च ।
- V. चतुर्णां टिप्पणीः दत्त। 4x5=20
(१) काव्यलक्षणम् ।	(२) काव्यदोषः ।
(३) शृङ्गाररसस्य विभावाः ।	(४) वीररसभेदाः ।
(५) नवरसाः ।	(६) चित्रकाव्यम् ।
(७) अनुप्रासालंकारः ।	(८) गुणाः ।